

GLIKUOTO HEMOGLOBINO IR JO VARIABILUMO REIKŠMĖ DIABETINĖS RETINOPATIJOS RIZIKAI SERGANT 2 TIPO CUKRINIU DIABETU: LITERATŪROS APŽVALGA

Autorė. Emilija NIAURAITĖ, VI kursas.

Vadovas. Doc. dr. Saulius GALGAUSKAS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika.

Tikslas. Apžvelgti naujausią mokslinę literatūrą apie gliukoto hemoglobino ir jo variabilumo reikšmę diabetinės retinopatijos išsivystymui ir progresavimui sergant 2 tipo cukriniu diabetu.

Metodai. Mokslinės literatūros paieška atlikta naudojant tarptautines medicinos duomenų bazes PubMed ir Embase bei paieškos sistemą „Google Scholar“. Paieškai taikyti raktiniai žodžiai ir jų deriniai: „HbA1c“, „glycated hemoglobin“, „glycemic variability“, „diabetic retinopathy“, „type 2 diabetes mellitus“. Į analizę įtraukti 2021–2025 m. anglų kalba publikuoti, pilno teksto ir laisvos prieigos straipsniai.

Rezultatai. HbA1c koncentracija, atspindinti ilgalaikę glikemijos kontrolę, yra reikšmingai susijusi su diabetinės retinopatijos išsivystymo ir progresavimo rizika sergant 2 tipo cukriniu diabetu. Didesnės HbA1c reikšmės siejamos su didesne ligos rizika, sunkesnėmis jos stadijomis ir greitesniu ligos progresavimu. Tyrimų duomenimis, kiekvienas 1 mmol/mol HbA1c padidėjimas diabetinės retinopatijos riziką padidina apie 2 %.

Intensyvi glikemijos kontrolė siejama su 17 % mažesne diabetinės retinopatijos rizika, palyginti su mažesnio intensyvumo kontrolės grupe. Nors tarptautinėse gairėse daugumai pacientų rekomenduojamas tikslinis HbA1c <7 %, kai kurių tyrimų duomenimis palankiausi klinikiniai rezultatai stebimi palaikant HbA1c 7–7,7 % intervale.

Be vidutinės HbA1c koncentracijos, vis daugiau dėmesio skiriama ir jos variabilumui. Didesnis HbA1c variabilumas siejamas su padidėjusia mikrovaskulinių komplikacijų, įskaitant diabetinę retinopatiją, rizika, tačiau jo nepriklausoma prognostinė reikšmė išlieka nepakankamai pagrįsta.

Išvados. Vidutinė HbA1c koncentracija yra pagrindinis diabetinės retinopatijos išsivystymo ir progresavimo rizikos rodiklis, tuo tarpu didesnis HbA1c variabilumas gali būti siejamas su didesne ligos rizika, tačiau jo nepriklausoma prognostinė reikšmė išlieka diskutuotina.

Raktažodžiai. HbA1c; gliukuotas hemoglobinas; glikeminis variabilumas; diabetinė retinopatija; 2 tipo cukrinis diabetas.